

REËEL BELASTINGTARIEF VAN 10% VOOR BEPAALDE INKOMSTEN UIT DE 'DEEECONOMIE'

Een recent ontwerp van programmawet bevat een nieuw fiscaal regime voor inkomsten uit de deeeconomie. De deeeconomie kan worden omschreven als het geheel van socio-economische systemen waarbij particulieren (meestal via een elektronisch platform) diensten en goederen aan elkaar aanbieden, waarbij delen en collectief consumeren centraal staan. Actuele voorbeelden zoals de taxidienst Uber of het verhuren van kamers via Airbnb illustreren dit concept. Inkomsten uit het aanbieden van bepaalde dergelijke diensten zouden voortaan, onder strikte voorwaarden, belast kunnen worden tegen het tarief van 20% na toepassing van een kostenforfait van 50%.

Deeeconomie

In het ontwerp van de memorie van toelichting bij de nieuwe programmawet wordt de deeeconomie als volgt gedefinieerd: "Binnen de deeeconomie consumeren, produceren en verhandelen mensen onderling producten, diensten, kennis en geld, gefaciliteerd door peer-to-peer marktplaatsen, business-to-business marktplaatsen en coöperatieven".

"Peer-to-peer marktplaatsen zijn (doorgaans elektronische) platformen waar transacties van goederen en diensten worden gerealiseerd tussen gelijkwaardige partijen. Het platform (de marktplaats) brengt vraag en aanbod bij elkaar. Het wordt onderhouden en ontwikkeld door een derde partij, die vaak ook tussenkomt bij de afhandeling van de financiële kant van de transactie".

Steeds actueler

Dergelijke businessmodellen worden steeds actueler. We denken o.a. aan de taxidienst Uber, het verhuren van kamers via Airbnb, websites voor de verkoop van tweedehandsspullen zoals tweedehands.be of Kapaza, websites voor het afhalen van maaltijden zoals thuisafgehaald.be, maar ook hobbykoks die thuis bereide maaltijden bezorgen of het fenomeen van het autodelen kan in deze context worden gekaderd.

Het feit dat deze activiteiten vaak buiten de traditionele fiscaliteit blijven is een doorn in het oog van de fiscus. De inkomsten worden immers vaak niet aangegeven en controle op deze activiteiten is niet steeds eenvoudig.

Dit werd het voorbije jaar meermaals geïllustreerd in de actualiteit waarbij de fiscus controles uitvoerde bij dergelijke dienstverrichters of platformen om de inkomsten die via dergelijke activiteiten worden behaald te belasten. Denk maar aan de nieuwsberichten over fiscale controles bij hobbykoks of bij Airbnb-verhuurders.

Binnen de BBI is sinds 2012 bovendien het Belgian Internet Service Centre (BISC) project actief, dat zich onder meer bezig houdt met het controleren van de correcte toepassing van de fiscale regels door online verkoopplatformen voor bijvoorbeeld tweedehandsgoederen.

Taxatiemogelijkheden op vandaag

In de huidige stand van de wetgeving is niet voorzien in een afzonderlijk fiscaal stelsel voor inkomsten uit dergelijke activiteiten in de deeeconomie. De fiscale behandeling van deze inkomsten volgt dus de algemene regels voor de taxatie van inkomsten.

Dit betekent dat deze inkomsten belastingvrij kunnen blijven indien deze niet behaald worden binnen een beroepsactiviteit en ze kwalificeren als een normaal beheer van een privévermogen (geen speculatie). Denk maar aan een particulier die (geregeld) zijn oude meubels of oud speelgoed verkoopt via tweedehandswebsites. (De inkomsten van verhuur

van roerende of onroerende goederen zijn in principe echter steeds roerende of onroerende inkomsten.)

Indien de activiteit niet meer kan worden aanzien als een normaal beheer van een privévermogen kunnen deze inkomsten belast worden als divers inkomen tegen het tarief van 33% (+ gemeentebelastingen). Criteria waar de fiscus mee rekening houdt om het inkomen als divers inkomen te kwalificeren zijn onder meer het feit of er geleend wordt voor de uitoefening van de activiteit, de frequentie van de verrichtingen, de hoogte van de inkomsten, enz.

Indien het duidelijk is dat de inkomsten worden behaald in het kader van een beroepsactiviteit (al dan niet in bijberoep) zullen de inkomsten belastbaar zijn tegen de normale progressieve tarieven van de personenbelasting, met alle gevolgen van dien op sociaalrechtelijk vlak.

Recente ruling

In een recente voorafgaande beslissing (nr. 2015.455 dd. 29.09.2015) deed de rulingdienst uitspraak over de taxatie van inkomsten van de verhuur van personenwagens op een website door particulieren.

De rulingdienst oordeelde dat de inkomsten belastbaar blijven als roerend inkomen (verhuur van roerende goederen) tegen het algemeen tarief van de roerende voorheffing van 27%, na toepassing van het kostenforfait van 15% of de werkelijk bewezen kosten, wanneer aan volgende voorwaarden wordt voldaan:

- ✓ Er wordt slechts één wagen aangeboden;
- ✓ De wagen wordt maximaal 60 dagen per jaar uitgeleend;
- ✓ Het totale huurinkomen overschrijdt de grens van 2.400 euro per jaar niet;
- ✓ Bedrijfswagens en wagens die (deels) beroepsmatig worden gebruikt door zelfstandigen worden uitgesloten.

Nieuw taxatiestelsel

Volgens het ontwerp van de nieuwe programmawet zouden bepaalde inkomsten uit de deeleconomie kwalificeren als een nieuwe categorie van diverse inkomsten. (nieuw art. 90, eerste lid, 1°bis WIB)

De inkomsten zouden belastbaar zijn tegen een nieuw tarief van 20% na toepassing van een erg voordelig kostenforfait van 50%. Dit brengt het netto belastingtarief op 10%. De belasting zou worden ingehouden door de platformen die dergelijke dienstverlening organiseren bij wijze van bedrijfsvoorheffing. Binnen het nieuw fiscaal regime zal een belangrijke rol weggelegd zijn voor de online platformen daar zij bovendien een overzicht zullen moeten bezorgen van alle aanbieders en de vergoedingen zij hebben ontvangen via het platform in kwestie.

De memorie van toelichting maakt nergens melding van het feit of de voorheffing een bevrijdende voorheffing is. Bijgevolg zullen de inkomsten vermoedelijk nog moeten aangegeven worden in de aangifte personenbelasting en zullen dus gemeentebelastingen verschuldigd zijn.

(Zeer) beperkt toepassingsgebied

Via de nieuwe fiscale regeling wil de regering personen stimuleren om te proeven van een zelfstandige activiteit met de bedoeling om in de toekomst eventueel over te gaan naar een volwaardige zelfstandige activiteit.

Het is de bedoeling om oneerlijke concurrentie ten opzichte van de echte beroepsbeoefenaars te vermijden. De voorwaarden (en inkomensgrenzen) waarbinnen de nieuwe regeling kan toegepast worden zijn bijgevolg erg strikt.

Enkel voor diensten

Het nieuwe fiscale regime zou enkel van toepassing zijn voor wie in de deeleconomie leveringen van diensten verricht. Het leveren van goederen zou worden uitgesloten. Meer toelichting bij het begrip 'diensten' wordt echter niet verschaft.

Personen die online tweedehandsgoederen verkopen vallen dus in elk geval buiten het toepassingsgebied. Het thuis afleveren van bereide maaltijden door hobbykoks is minder voor de hand liggend. Deze activiteit heeft immers kenmerken van zowel een diensten- als een goederenlevering.

Geen verhuur

De verhuur van zowel roerende als onroerende goederen zou worden uitgesloten van de nieuwe regeling. Ingevolge de theorie van typedwang blijven deze inkomsten roerend of onroerend en kunnen deze niet gekwalificeerd worden als diverse inkomsten.

Dit betekent dat de verhuur van (al dan niet gemeubelde) kamers of de verhuur van auto's buiten het toepassingsgebied van de nieuwe regeling valt.

Enkel aan particulieren

De diensten mogen uitsluitend worden verleend aan particulieren. Dit betekent dat diensten verleend aan natuurlijke personen die handelen in het kader van hun beroepswerkzaamheid en diensten verleend aan rechtspersonen uitgesloten zijn. De vraag kan gesteld worden in hoeverre deze voorwaarde in de praktijk te controleren valt.

De diensten moeten uiteraard ook aangeboden worden buiten de uitoefening van een beroepswerkzaamheid. Voor de beoordeling van deze voorwaarde gelden de normale regels.

Enkel via erkende platformen

De diensten mogen uitsluitend worden verleend in het kader van overeenkomsten die tot stand zijn gebracht door tussenkomst van een erkend elektronisch platform of een elektronisch platform dat door een overheid wordt georganiseerd.

Zodra dezelfde of gelijkaardige diensten mede worden aangeboden via andere kanalen zou de nieuwe regeling dus niet meer kunnen toegepast worden.

Bovendien mogen de vergoedingen, waarvoor het nieuwe fiscale regime wordt toegepast, enkel door het voormelde platform of door tussenkomst van dat platform aan de dienstverrichter betaald of toegekend worden.

Niet meer dan 5.000 euro per jaar

De nieuwe regeling zou enkel kunnen toegepast worden indien de bruto-inkomsten per jaar het basisbedrag van 3.255 euro (te indexeren) niet overschrijden. Voor inkomstenjaar 2016 komt dit neer op een maximum bruto-inkomen van 5.000 euro.

Indien de inkomsten dit grensbedrag overschrijden worden ze, behoudens tegenbewijs, geherkwalificeerd in beroepsinkomsten. Dit geldt mede indien de grens werd overschreden in het vorige belastbare tijdperk.

Specifieke btw-vrijstelling

De dienstverrichters die aan alle hoger genoemde voorwaarden voldoen dienen zich niet te identificeren voor btw-doeleinden en worden dus in principe ontslaan van elke btw-verplichting.

Dit bespaart de dienstverrichter uiteraard heel wat administratieve formaliteiten. Langs de andere kant betekent dit ook dat de dienstverrichter geen recht op aftrek van btw heeft van door hem gemaakte kosten.

Merk op dat elke btw-plichtige in principe al kan opteren voor de kleine ondernemingsregeling en bijgevolg geen btw dient aan te rekenen op zijn uitgaande handelingen, indien zijn omzet onder het grensbedrag van 25.000 euro per belastbaar tijdperk blijft.

De kleine ondernemer dient zich echter wel nog steeds te identificeren voor btw-doeleinden (aanvragen btw-nummer) en specifiek te opteren voor de kleine ondernemingsregeling. Bovendien moet de kleine ondernemer vóór 31 maart van elk jaar de lijst indienen van de btw-plichtige afnemers waaraan het voorgaande jaar diensten of goederen werden geleverd. (klantenlijsting)

Inwerkingtreding

De nieuwe fiscale regeling zou van toepassing zijn voor inkomsten behaald vanaf 1 juli 2016. Voor 2016 zou de grens van 5.000 euro logischerwijs pro rata gehalveerd worden tot 2.500 euro.

Conclusie

Rekening houdend met de wel zeer strikte voorwaarden lijkt het ons dat de nieuwe fiscale regeling een eerder beperkte toepassing zal vinden in de praktijk. Zo worden o.a. het particulier verhuren van roerende of onroerende goederen en het leveren van goederen uitgesloten van de regeling. Het populaire autodelen, het particulier verhuren van een kamer via Airbnb of het online verkopen van tweedehandsgoederen vallen op die manier uit de boot.

Voor diensten die wel in aanmerking komen voor de nieuwe regeling lijkt het belastingtarief van 20%, na toepassing van een kostenforfait van 50%, een interessant fiscaal regime om dergelijke activiteiten binnen de deeleconomie te stimuleren.

In de toekomst zal moeten blijken in hoeverre dit alles in de praktijk zal kunnen gerealiseerd worden. De effectieve inning van en de controle op dergelijke inkomsten door de fiscus zal immers sterk afhankelijk zijn van de rol van de (elektronische) platformen die deze business modellen mogelijk maken.

Sven Loosvelt – Senior Consultant Tax & Legal